

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी
By Speed Post/By Email/By Hand
गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

F.No.PRO/18

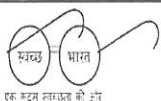
25th September 2023

Greetings from Central University of Gujarat

समाजशास्त्र, शिक्षा एवं अर्थशास्त्र की पुनर्व्यवस्था है एकात्म दर्शन : इंदुमति काटदरे

गांधीनगर। "भारत प्राचीन एवं अर्वाचीन दोनों है- वैदिक काल की संस्कृति का वाहक है आज का भारत। भारत पुराने सांस्कृतिक स्वरूप को लेकर जीवित है। प्रत्येक राष्ट्र का अपना स्वभाव होता है इसे ही चिति कहा जाता है। यह राष्ट्र चिति उस राष्ट्र के 'पराक्रम' एवं 'विराट' में परिलक्षित होती है जिस मूल स्वभाव से प्रेरित होकर प्रजा व्यवहार करती है वह राष्ट्रियता है, चिति है।" यह विचार पुनरुत्थान विद्यापीठ की कुलपति प्रो. इंदुमति काटदरे ने व्यक्त किये। प्रो. काटदरे गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय द्वारा पं. दीनदयाल उपाध्याय की जयंती पर आयोजित संगोष्ठी में बोल रही थी। उन्होंने कहा कि चीन 'अर्वाचीनता' का दावा नहीं कर सकता, क्योंकि भगवान बुद्ध का चीन अब साम्यवादी होकर अमेरिकी साम्यवाद की ओर बढ़ रहा है। भारत राष्ट्र मात्र एक भूमि नहीं है अपितु एक सांस्कृतिक इकाई है। इस सांस्कृतिक इकाई का मूल स्वभाव ही चिति या चैतन्य है। मूल स्वभाव से प्रेरित होकर प्रजा जो व्यवहार करती है वह राष्ट्रियता है, चिति है। इस अवसर पर मुख्य अतिथि गुजरात विश्वविद्यालय की कुलपति प्रो. नीरजा अरुण गुप्ता थी। प्रो. गुप्ता ने अपने भाषण में कहा कि दीनदयाल उपाध्याय के एकात्म दर्शन को क्रियान्वित करने के लिए हमें 'मंदिर', 'शमशान' एवं 'पानी' की अवधारणा पर काम करना होगा। इसके माध्यम से ही दीनदयाल उपाध्याय के एकात्म दर्शन को भारत में लागू किया जा सकता है। उन्होंने कहा कि हमारा इतिहास पश्चिम से प्रभावित रहा है। हमारा 'विमर्श' औपनिवेशिक शक्तियों के द्वारा तय किया जाता रहा है। इसमें परिवर्तन लाना होगा। वर्तमान संदर्भ में एकात्म मानव दर्शन की उपादेयता ओर बढ़ जाती है जबकि विश्व विभिन्न प्रकार के संतापों से त्रस्त है, क्योंकि एकात्म मानव दर्शन का मूल है सबका कल्याण हो, विश्व का चिंतन करो।

संकटग्रस्त विश्व को भारत बनाएगा सामर्थ्यवान

एक मूल स्वभाव को अंत

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

15 YEARS OF CELEBRATING THE MAHATMA

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी

By Speed Post/By Email/By Hand
गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

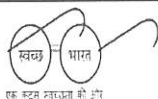
वर्तमान में विश्व उपभोगवाद, अज्ञान, असंस्कारिता, आत्मविश्वास एवं आत्मीयता के अभाव से ग्रस्त है। इसके लिए जरूरी है कि भारतीय संस्कृति के मूल को आत्मसात किया जाए। यह मूल संस्कृति एवं समृद्धि दोनों को साथ रखकर ही प्राप्त किया जा सकता है। कार्यक्रम संयोजक डॉ. बालुदान बारहठ ने विषय परवर्तन करते हुए बताया कि पं. दीनदयाल उपाध्याय का एकात्म मानव दर्शन का चिंतन वैश्विक दृष्टिकोण से सर्वसमावेशी मार्ग है। इस दौरान प्रो. एस के अग्रवाल ने सभी आगंतुक अतिथियों का परिचय दिया। कार्यक्रम में सीयूजी के कुलसचिव प्रो. एच बी पटेल, समाज विज्ञान संकाय के अधिष्ठाता प्रो. तापस दलपति, गांधी विचार एवं शांति अध्ययन केंद्र के अध्यक्ष प्रो. जनक सिंह मीना, आईक्यूएसी निदेशक प्रो. अतानु महापात्र उपस्थित संकाय सदस्य, शोधार्थी एवं विद्यार्थी उपस्थित रहे।

Press Note

Ekatma Darshan is the reorganization of Sociology, Education and Economics: Indumati Katdare

Gandhinagar. "India is both ancient and modern - today's India is the carrier .of Vedic-era culture. India still lives with its ancient cultural essence. Every nation has its own nature; this nature is referred to as 'Chiti.' Chiti is embodied in the 'parakram' and 'virat' of that nation, which inspires people's behavior. This is nationalism- behavior of a nation that is Chiti". These thoughts were expressed by the Vice-Chancellor of Punarutthan Vidyapeeth, Prof. Indumati Katdare. Prof. Katdare was speaking at a conference organized by Central University of Gujarat on the occasion of Pandit Deendayal Upadhyay's birth anniversary. She said that China cannot claim 'modernity' because, the infant of Lord Buddha, China is now moving via communism to American socialism. India is not just a land but a cultural entity. The essence of this cultural entity is 'Chiti' or National Consciousness. The behavior inspired by this nature is 'Chiti'.

On this occasion, the Chief Guest was Prof. Neerja Arun Gupta, Vice-Chancellor of Gujarat University. Prof. Gupta said that to implement Pandit Deendayal Upadhyay's Ekatma Darshan, we need to work on the concepts of 'temple,' 'cremation ground,' and 'water.' Only through this we can apply Ekatma Darshan in India. She said that our history has been influenced by the

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય
(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009 કે તહત સ્થાપિત)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

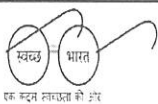
સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી
By Speed Post/By Email/By Hand
ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

West. Our 'research' is determined by Western powers. We need to change the scenario . In the present context, the relevance of Integral Humanism increases when the world is troubled by various crises.

Currently, the world is grappling with consumerism, ignorance, lack of culture, self-confidence, and selfishness. For this, it is necessary to realize the essence of Indian culture. This original culture and prosperity can be obtained by preserving the both. Program coordinator Dr. Baludan Barahth said that Pandit Deendayal Upadhyay's Ekatma Darshan is a globally inclusive approach. During this, Prof. S. K. Agrawal introduced all the esteemed Guests. The program was attended by H.B. Patel, Registrar of CUG, Prof. Tapas Dalpati, Dean, School of Social Scinces, Prof. Janak Singh Meena, Chairperson, Gandhian Thought and Peace Studies, Prof. Atanu Mohapatra, Director, IQAC, faculty members, research scholars, and students.

એકાત્મદર્શન એ સમાજશાસ્ત્ર, શિક્ષણ અને અર્થશાસ્ત્રની પુનઃરચના છે : ઇન્દુમતિ કાટધરે

ગાંધીનગર. "ભારત પ્રાચીન અને અર્વાચીન બંને છે - આજનું ભારત વૈદિક કાળની સંસ્કૃતિનું વાહક છે . ભારત પ્રાચીન સાંસ્કૃતિક સ્વરૂપ સાથે જીવંત છે . દરેક રાષ્ટ્રનો પોતાનો સ્વભાવ હોય છે, જેને ચિતિ કહેવામાં આવે છે . આ રાષ્ટ્રીય ચિતિ 'ચિતિ' છે . તે રાષ્ટ્રની 'વીરતા' અને 'વિરાટ' માં પ્રતિબિંબિત થાય છે. એ મૂળ સ્વભાવ કે જેનાથી લોકો વર્તે છે, તે રાષ્ટ્રવાદ અને ચિતિ છે'. આ વિચાર પુનરુત્થાન યુનિવર્સિટીના વાઈસ ચાન્સેલર પ્રો . ઇન્દુમતિ કાટધરેએ વ્યક્ત કર્યા હતા . પ્રો . કાટધરે સેન્ટ્રલ યુનિવર્સિટી ઓફ ગુજરાત દ્વારા પં . દીનદયાળ ઉપાધ્યાયની જન્મજયંતિ નિમિત્તે આયોજિત સેમિનારમાં બોલી રહ્યા હતા . તેમણે કહ્યું કે ચીન 'અર્વાચીનતા' નો દાવો કરી શકે નહીં, કારણ કે ભગવાન બુદ્ધનું ચીન હવે સામ્યવાદી બનીને અમેરિકન સામ્યવાદ તરફ આગળ વધી રહ્યું છે . ભારત રાષ્ટ્ર માત્ર એક ભૂમિ નથી પરંતુ એક સાંસ્કૃતિક એકતા છે . આ સાંસ્કૃતિક એકતાનો મૂળ સ્વભાવ ચિતિ અથવા ચેતના છે . તેમના મૂળ સ્વભાવથી પ્રેરિત થઈ લોકો જે વર્તન કરે છે તે રાષ્ટ્રીયતા છે ચિતિ છે. આ પ્રસંગે મુખ્ય મહેમાન તરીકે ગુજરાત યુનિવર્સિટીના કુલપતિ પ્રો . નીરજા અરુણ ગુપ્તા હતા . પ્રો . ગુપ્તાએ તેમના વક્તવ્યમાં કહ્યું હતું કે દીનદયાળ ઉપાધ્યાયની એકાત્મ દર્શનને અમલમાં મૂકવા માટે આપણે 'મંદિર', 'સ્મશાન' અને 'પાણી'ની વિભાવના પર કામ કરવું પડશે . આના દ્વારા જ દીનદયાળ ઉપાધ્યાયનાં એકાત્મ માનવવાદને ભારતમાં અમલમાં મૂકી શકાશે . તેમણે કહ્યું કે આપણો ઇતિહાસ

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોન નં.- 07923977407, ફેક્સ-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

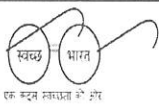
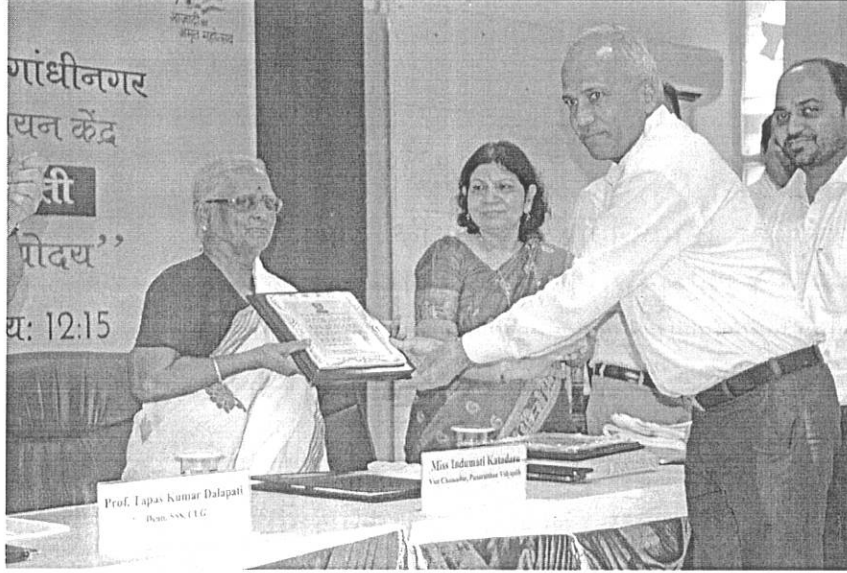

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी
By Speed Post/By Email/By Hand
गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

एक स्वच्छ भारत के लिए

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય
(ભારત કી સંસદ કે અધિનિયમ સં. 25, 2009 કે તહત સ્થાપિત)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

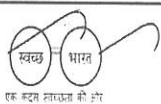
સુનીલ કુમાર શર્મા
જનસંપર્ક અધિકારી

By Speed Post/By Email/By Hand
ગુજરાત કેન્દ્રીય વિશ્વવિદ્યાલય

પશ્ચિમથી પ્રભાવિત છે .હમણાંસુધી આપણો 'વિમર્શ 'સંસ્થાનવાદી શક્તિઓ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યો છે . આમાં ફેરફાર થવો જોઈએ .વર્તમાન સંદર્ભમાં જ્યારે વિશ્વ વિવિધ પ્રકારની મુસીબતોથી પીડિત છે ત્યારે એકાત્મી માનવાવાદની ઉપયોગીતા વધુ છે, કારણ કે એકાત્મ માનવાવાદનો પાયાનો સિદ્ધાંત છે જગતનો વિચાર કરો સૌનું કલ્યાણ થાવ .

ભારત સંકટગ્રસ્ત વિશ્વને મજબૂત બનાવશે

અત્યારે વિશ્વ ઉપભોક્તાવાદ, અજ્ઞાનતા, અસંસ્કારિતા , આત્મવિશ્વાસ અને આત્મીયતાના અભાવથી પીડાઈ રહ્યું છે .આ માટે ભારતીય સંસ્કૃતિના મૂળને આત્મસાત કરવું જરૂરી છે .મૂળ સંસ્કૃતિ અને સમૃદ્ધિ બંનેને સાથે રાખીને જ આ પ્રાપ્ત કરી શકાય છે .કાર્યક્રમના સંયોજક ડો .બાલુદાન બારહટે વિષય બદલતા જણાવ્યું હતું કે પંડિત દીનદયાલ ઉપાધ્યાયનું એકાત્મ માનવ તત્વજ્ઞાનનું ચિંતન વૈશ્વિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં સર્વસમાવેશક માર્ગ છે . પ્રો .એસ.કે.અગ્રવાલે આવનાર તમામ મહેમાનોનો પરિચય કરાવ્યો હતો .કાર્યક્રમમાં સીયુજી રજીસ્ટ્રાર પ્રો .એચ.બી.પટેલ, ફેકલ્ટી ઓફ સોશિયલ સાયન્સના ડીન પ્રો .તાપસ દલપતિ, સેન્ટર ફોર ગાંધી થોટ એન્ડ પીસ સ્ટડીઝના અધ્યક્ષ પ્રો .જનકસિંહ મીણા, IQAC ના ડાયરેક્ટર પ્રો .અતનુ મહાપાત્રા, ફેકલ્ટી સભ્યો, સંશોધકો અને વિદ્યાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

સેક્ટર-29, ગાંધીનગર-382030, ફોન નં.- 07923977407, ફેક્સ-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in.in, website: www.cug.ac.in

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT

गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय
(भारत की संसद के अधिनियम सं. 25, 2009 के तहत स्थापित)
CENTRAL UNIVERSITY OF GUJARAT
(Established by an Act of Parliament of India, No 25 of 2009)

सुनील कुमार शर्मा
जनसंपर्क अधिकारी
By Speed Post/By Email/By Hand
गुजरात केन्द्रीय विश्वविद्यालय

With regards,

Yours truly,

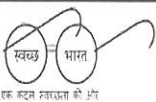
Sunil Sharma

SUNIL KUMAR SHARMA
PRO

Central University of Gujarat,
Sector-29, Gandhinagar,
Gujarat, India-382030
+918963840032

Web www.cug.ac.in

Don't print unless it's necessary.... Let's save environment.

एक कदम स्वच्छता की ओर

सेक्टर-29, गांधीनगर-382030, फोन नं.- 07923977407, फेक्स-07923260076
Sector-29, Gandhinagar, Phone No.8963840032, Fax-07923260076
Email: pro@cug.ac.in, website: www.cug.ac.in

150
YEARS OF
CELEBRATING
THE MAHATMA

